

Kajaanin kaupunki
Sivistyslautakunta
(toimitettu sähköpostitse kajaani@kajaani.fi)

Aloite koulujen liikuntasalien salivarausten hallinnan ja yksittäistapahtumien maksujen kehittämiseksi

Taustaa

Uusi liikuntalaki (390/2015) on tullut voimaan 1.5.2015. Liikuntalain 5 §:n mukaan kunnan tehtävänä on yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle:

- 1) järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen
- 2) tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta
- 3) rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja.

Liikuntalain tavoitteena on edistää:

- 1) eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa
- 2) väestön hyvinvointia ja terveyttä
- 3) fyysisen toimintakyvyn ylläpitämistä ja parantamista
- 4) lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä
- 5) liikunnan kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta
- 6) huippu-urheilua
- 7) liikunnan ja huippu-urheilun rehellisyyttä ja eettisiä periaatteita
- 8) eriarvoisuuden vähentämistä liikunnassa.

Kajaanin Honka ry on kajaanilainen urheiluseura. Se on perustettu 14.5.1981. Seura on Suomen Koripalloliiton ja Kainuun Liikunnan jäsenseura. Kajaanissa kotipaikkaansa pitävänä yhteisönä Honka on myös Kajaanin kaupungin jäsen. Seuralla on seitsemän koripalloa harjoittelevaa ryhmää, joista kolme osallistuu Suomen Koripalloliiton kilpailutoimintaan. Ohjattuja harjoituksia on 5-vuotiaista alkaen aina ikämiehiin asti. Seuran aktiivisimmat joukkueet ovat nuorten miesten IBC Honka ja naisten HonkaLadies, jotka pelaavat koripalloliiton pohjoisen

alueen sarjoissa. Kolmas kilpailutoimintaan osallistuva joukkue on ikämiehistä koostuva Ikihonka. Lapsille ja nuorille on ohjattuja harjoituksia kullekin ikäryhmälle 1-3 kertaa viikossa.

Liikuntasalien salivarausten hallinnointi Kajaanissa

Kajaanin kaupungin hallintosäännön mukaan liikuntasalien ilta- ja viikonloppukäytöstä vastaa ympäristötekniinen toimiala. Ympäristötekniisen toimialan tulosalueita ovat:

1. maankäyttö-, suunnittelu- ja viranomaistoiminnat -tulosalue
2. kunnallistekniikka ja liikunta -tulosalue
3. tilakeskus

Hallintosäännön mukaan Kunnallistekniikka ja liikunta -tulosalue vastaa mm. liikuntalain mukaisesta kehittämistehtävästä ja liikuntapalvelujen tuottamisesta yhteistyössä kaupungin muiden tulosalueiden, urheiluseurojen ja muun kansalaissektorin kanssa. Tulkittaessa tämän tarkoittavan liikuntasalien ilta- ja viikonloppukäytön hallintaa, myöntäisi kunnallistekniikka ja liikunta –tulosalue liikuntasalien käyttövuorot.

Hallintosäännön mukaan Tilakeskus -tulosalue vastaa mm. kaupungin omistamien ja hallitsemien rakennusten hallinnasta, vuokraustoiminnasta, toimitilapalveluista, käytön valvonnasta ja kustannusseurannasta. Mikäli tämän tulkitaan tarkoittavan myös liikuntasalien käyttövuorojen vuokrausta, kuuluisi ilta- ja viikonloppukäytön vuorojen hallinnointi Tilakeskus –tulosalueelle.

Tilakeskus -tulosalueen päällikön ratkaisovaltaa on määritelty ympäristötekniisen lautakunnan delegoimispäätöksillä. Toimivallan siirron mukaan Tilakeskus -tulosalueen päällikkö päättää ympäristötekniisen lautakunnan hallintaan kuuluvien rakennusten ja niiden osien vuokralle tai muutoin käyttöön luovuttamisesta sekä määrää perittävät vuokrat ja käyttökorvaukset. Toimivallan siirrosta annetussa delegoimispäätöksessä ei tarkemmin mainita tarkoitetaanko tässä yhteydessä vuokrilla ja käyttökorvauksilla liikuntasalien salimaksuja.

Kajaanin kaupungin koulujen liikuntasalien käyttömaksut on päätetty sivistyslautakunnassa 19.2.2014. Kaupungin hallintosäännön mukaan sivistystoimialalle ei selkeästi kuulu liikuntasalien käyttövuorojen hinnoista päättäminen. Tosin sivistyslautakunnan ratkaisultaan mainitaan kuuluvan taksojen ja maksujen perusteista päättäminen, mutta tässä yhteydessä ei ole tarkemmin eritelty mistä taksoista ja maksuista on kyse.

Kajaanin Hongan aloite kaupungin liikuntasalien yksittäistapahtumien maksujen ja varausjärjestelmän kehittämiseksi

Sivistystoimialalle kuuluu kaupungin hallintosäännön mukaan nuorisopalveluiden tuottaminen. Koripalloseura Kajaanin Hongan käsityksen mukaan liikuntasalien käytön järjestäminen urheiluseurojen toimintaan on enemmänkin liikunta- kuin nuorisolain mukaista kunnan tehtävää. Näin ollen olisi tarkoituksenmukaista keskittää liikuntasalien iltaja viikonloppukäytön hallinnointi ympäristötekniikan toimialan kunnallistekniikka ja liikunta-tulosalueelle, joka vastaa liikuntalain mukaisesta palvelutehtävästä.

Olkoonkin, että koulujen liikuntasalien käyttövuorojen myöntämisen ratkaisulta ei ole yksiselitteinen ja käytännössä yksittäistapahtumien varauksia hoitavat sekä liikuntapalvelut että koulun henkilökunta, pyrkii Kajaanin Honka edistämään kumppanuutta ja hyvää yhteistyötä kaikkien kaupungin eri hallintokuntien ja toimielinten kanssa. Kajaanin Honka tekee aloitteen liikuntasalien koulun ulkopuolisten käyttövuorojen hallinnoinnin kehittämisestä sivistyslautakunnalle, koska tämän päättämisen hintataksan mukaan vuorojen käyttömaksut peritään. Mikäli sivistyslautakunta ei ole oikea toimielin aloitteen käsittelemiseen, se siirtänee koripalloseuran aloitteen asiasta vastaavalle toimielimelle.

Yksittäistapahtumia kausivuorojen lisäksi

Urheiluseuroilla on käyttötarpeita koulujen saleihin kausivuorojen lisäksi. Aktiiviset urheiluseurat ja muut yhdistykset järjestävät erilaisia yksittäistapahtumia kausivuorojen ulkopuolella. Tällaisia tarpeita yksittäistapahtumien vuoroille tulee, kun järjestetään esimerkiksi ohjelmaa lapsille ja nuorille syysloma- ja hiihtolomaviikoilla, yksittäisiä harjoitus- tai sarjaotteluita, koulutustapahtumia tai leirejä. Aktiivisten urheiluseurojen toiminta on monipuolista, eikä yksittäistapahtumia saada sovitettua ahtaasti rajatuille kausivuoroille. Esimerkiksi koripallo-ottelua varten tarvitaan alkulämmittelyineen ja kaikkine järjestelyineen vähintään 2,5 tuntia. Ottelut pelataan usein turnauksina, jolloin saman päivän aikana pelataan useita otteluita. Turnauksien kesto on 7-8 tuntia. Yksittäiset sarjaottelut tai turnaukset järjestetään yleensä viikonloppuisin joukkueiden pitkien pelimatkojen vuoksi. Vierailevat joukkueet tulevat useimmiten Oulusta, Kuopiosta tai Rovaniemeltä.

Yksittäistapahtumien salivaraukset hoidetaan käytännössä koulujen henkilökunnan kautta. Kajaanin Honka esittää, että salivarausten hallinnointia siirrettäisiin laajemmin Kunnallistekniikka ja liikunta-tulosalueen liikuntapalveluille, koska kyse ei ole perusopetukselle kuuluvasta tehtävästä, vaan liikuntalain mukaisesta palvelutehtävästä. Asiaa tulisi selkeyttää kaupungin hallintosäännössä ja viranhaltijoille delegoitavissa toimivallan siirroissa.

Koulun henkilökunnan palkkauksen kohdentamista liikuntapalveluille

Kajaanin Honka esittää, että liikuntapalvelut maksaisivat osan koulujen henkilökunnan, kuten vahtimestarien palkoista silloin, kun nämä hoitavat salivarauksiin liittyviä käytännön asioita. Näin salivarausten hoitamista ei pidettäisi ylimääräisenä työnä, vaan työnkuvaan kuuluvana palvelutehtävänä. Yksittäistapahtumien varauksien käytännön hoitaminen edellyttää yhteistyötä koulun henkilökunnan kanssa esimerkiksi sovittaessa salin varustuksesta ja järjestelyiden käytännön yksityiskohdista (toimitsijapöytä ja –tuolit, salipinnan puhdistusmoppi, väliovien lukitukset, ulko-ovien sähkölukkojen ajastus jne.). Koulujen henkilökunnan vastatessa ikään kuin liikuntapalveluille kuuluvista työtehtävistä, olisi luontevaa, että heidän palkkakustannuksiaan myös kohdistettaisi liikuntapalveluille.

Tapahtumien salimaksujen hinnoittelussa vaihtelua

Erilaisten ilta- ja viikonlopputapahtumien eli ns. yksittäistapahtumien tilojen käyttömaksujen tai vuokrien hinnoittelu on osittain vaihtelevaa. Kaupunki ei ole aina perinyt maksuja sivistyslautakunnan 19.2.2014 tekemän hintataulukon mukaan. Taulukkoa alemmista maksuista on voitu sopia, mikä todetaan myös sivistyslautakunnan päätöksessä. Päätös antaa yksikön johtajille tapauskohtaisesti oikeuden poiketa hinnastosta. Tämä on osaltaan edistänyt erilaisten urheilu- ja kulttuuritapahtumien kirjoa sekä muiden salia satunnaisesti tarvitsevien tapahtuman järjestäjien edellytyksiä toteuttaa talkoopohjaista vapaaehtoistyötä. Koripalloseura Kajaanin Hongan näkemyksen mukaan olisi kuitenkin selkeämpää, että tilapäisen käytön hintoja laskettaisiin, jotta hinnat olisivat valmiiksi kohtuullisia ja ne voitaisi periä yhteen päivään sijoittuvissa yksittäistapahtumissa kaikissa tilanteissa yhtä suurina. Tämä lisäisi hallinnoinnin läpinäkyvyyttä ja eri toimijoiden tasapuolista kohtelua. Pidempiaikaisissa useampia päiviä kestävässä tapahtumissa, kuten leireissä, tulisi säilyä mahdollisuus hinnan alentamiseen.

Liikunta-, urheilu- ja kulttuuritapahtumista myönteistä pohinää

Liikuntasaleissa järjestettävien erilaisten yksittäistapahtumien aikaansaamia myönteisiä vaikutuksia on varsin vaikea mitata. Urheilu-, kulttuuri ja muilla tapahtumilla on useita suoria ja välillisiä myönteisiä vaikutuksia mm. ihmisten terveyteen, kuntalaisten kokemaan viihtyisyyteen ja yhteisöllisyyteen sekä myös työllisyyteen. Yleishyödylliset yhdistykset, kuten urheiluseurat, toimivat pääosin talkoopohjalta, mutta erilaiset tapahtumat edistävät myös työllisyyttä ja yritysten palveluiden käyttöä. Urheiluseurojen tapahtumissa on usein osittain palkattuja ohjaajia ja valmentajia sekä erotuomareita vastaamassa tapahtuman sujuvuudesta. Myös yrityksiä on mukana tuottamassa palveluita tapahtumille. Erilaisten tapahtumien järjestäminen edellyttää mm. markkinointi- ja vakuutusalan yritysten mukanaoloa.

Eriaiheisten tapahtumien arvotus on pitkälti subjektiivista, jossa painottuu arvioijan omat henkilökohtaiset mieltymykset. Yksittäistapahtumille olisi mahdollista laatia vuorojen haun yhteydessä objektiivinen laadunarviointipisteytys ja sen mukainen käyttömaksuhinnoittelu, mutta tämä tuntuu ylimitoitetulta ja byrokraatiaa lisäävältä. Selkeämpää on laatia paikkakunnan yhdistyksille tietty käyttömaksuhinta, joka peritään kaikilta saman suuruisena, olipa kyseessä sitten harrastusliikunta-, kilpaurheilu- tai kulttuuritoimija. Yrityksille ja muille kaupallisille toimijoille ja ulkopaikkakuntien yhdistyksille käyttömaksut voivat olla korkeampia.

Kajaanin Hongan esitys yksittäistapahtumien hinnoiksi

Kajaanin Honka esittää, että kaikilta yksittäistapahtumia järjestäviltä kajaanilaisilta yhdistyksiltä perittäisiin seuraava hinta: lasten tapahtumat 0 euroa, aikuisten (yli 18 v) tapahtumat 18 €/tunti.

Kajaanin liikuntasalien käyttömaksujen vertailua muiden hintoihin

Tällä hetkellä kaupunki perii liikuntasalien käytöstä yksittäisiin aikuisten urheilutapahtumiin 40 €/h + alv:n. Hinta on kohtuuttoman korkea. Vertailuna Kajaanihallissa hinta on urheiluseuroilta 14,30 €/h/kenttä. Käytettäessä esimerkiksi koripallo-otteluun kenttiä 1-3 tulee hinnaksi 42,9 euroa ja käytettäessä kenttiä 5-6 tulee hinnaksi 28,6 euroa tunnilta. Koulujen liikuntasalien hinta on korkea verrattaessa Kajaanihallin hintoihin. Kajaanihallissa on käytössä vahtimestaripalvelut, katsomo, tulostaulupalvelut, useampia pukuhuoneita eri joukkueille ja omat pukuhuoneet myös erotuomareille. Näin koulun liikuntasalien hintojen tulisi olla Kajaanihallia alhaisempia, koska liikuntasaleissa palveluvarustus on suppeampi.

Oulun kaupungissa urheiluseuroilta ja muilta yhdistyksiltä perittävä hinta on 16 €/h käytettäessä tavanomaista koulun liikuntasalia (koko 300-599 m²). Kuopiossa urheiluseuroilta ja muilta yhdistyksiltä perittävä hinta on 24,4/h € käytettäessä tavanomaista liikuntasalia (koko yli 300 m²). Tampereen kaupungissa koulujen liikuntasalien käyttövuorohinta on urheiluseuroilta 18,5 €/h. Jyväskylässä otteluiden järjestämisen hinta koulujen liikuntasaleissa on urheiluseuroilta 15 €/tunti. Monilla pienillä paikkakunnilla salien käyttö on maksutonta. Esimerkiksi Sotkamossa aikuiskoripalloilijat harjoittelevat Tenetin koululla ilmaiseksi.

Yhteenveto Hongan aloitteesta

Kajaanin Honka ry esittää seuraavan aloitteen:

- 1) Koulujen liikuntasalien hallinnointi siirretään liikuntapalveluille. Tehtävän hoitamiseen liittyvät muutokset tehdään kaupungin hallintosääntöön ja viranhaltijoille annettavan ratkaisuvallan delegoimispäätöksiin.

- 2) Koulujen henkilökunnan, kuten vahtimestarien, tehdessä liikuntasalien ilta- ja viikonloppukäyttöön liittyviä työtehtäviä heidän palkkaa kohdistetaan tältä osin liikuntapalveluille.
- 3) Koulujen liikuntasalien käyttömaksuksi otetaan 18 €/h yksittäistapahtumien osalta.

Kajaanissa 6.12.2017 Kajaanin Honka ry:n puolesta

Piia Schroderus
varapuheenjohtaja

Tatu Turunen
puheenjohtaja

Elsa Jansa
hallituksen jäsen

Tia Keränen
sihteeri

Stephen Ssigwe
hallituksen jäsen